

THE TEACHER'S COMPETENCIES DEVELOPMENT MODEL FOR INFORMATION TECHNOLOGY LEARNING MANAGEMENT TO THE ASEAN COMMUNITY

Bubpha Pluemsamran¹, Sowwanee Sikkhabandit¹, Panya Theerawitthayalert²

¹ Graduate School, North Bangkok University

² Research and Development Institute, Chandrakasem Rajabhat University

Abstract

This research aimed at developing a model to develop teachers' competencies in using information technology for learning management to the ASEAN community employing a System Approach: IPO. The model consisted of the elements of Inputs using the approach of administering resources: man, money, and management; the elements of Process using the approach of Deming Cycle involving planning, doing, checking and acting; the elements of Outputs using competency approach of David C. McClelland which are related to behavioral traits resulting from knowledge and skills gained through training and workshops including lecture activities and workshops through on-line social networking. The instrument of the research was a questionnaire to survey opinions on knowledge and skills used in information technology for learning management to the ASEAN community of the participants. The questionnaire was specially designed and approved by the experts. Data collection involved using the designed questionnaire to survey knowledge and skills employed for information technology, and a competency evaluation form to assess information technology learning management to the ASEAN community. The data were collected before and after participating in the training project. The data were analyzed by comparing the average score of the opinions on knowledge ASEAN community and the evaluation of teachers' competencies in the use of information technology for learning management to the ASEAN community.

Results of the research showed that the model to develop teachers' competencies in using information technology for learning management to the ASEAN community which was designed and developed by the researcher was efficient and suitable to be implemented. After the experiment, the participants gained more knowledge and better skills than before the experiment with significant difference at 0.5. The evaluation on teachers' competencies found by experts was at a high level with the average score of 2.30.

Key words : Teacher's Competencies / Technology Learning Management / ASEAN Community

รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

บุปผา ปลื้มสำราญ¹, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต¹, ปัญญา ชีระวิทย์เลิศ²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ใช้วิธีการเชิงระบบ (System Approach: IPO) มีองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ใช้แนวคิดทรัพยากรการบริหาร คือ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) และการจัดการ (Management) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) ใช้แนวคิดวงจรเดมมิง (Deming Cycle) คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ (Outputs) ใช้แนวคิดสมรรถนะของ David C. McClelland คือคุณลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) โดยใช้วิธีจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกิจกรรมการบรรยาย และฝึกปฏิบัติการ เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และแบบประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้เข้าร่วมโครงการ และผลประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ โดยหลังการประเมินรูปแบบโดยการทดลอง พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นว่าคุณสมบัติความรู้และทักษะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และจากผลการประเมินสมรรถนะโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีสมรรถนะในระดับสูงที่ค่าเฉลี่ย 2.30

คำสำคัญ : สมรรถนะครู / เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ / ประชาคมอาเซียน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากสถานการณ์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีข้อกังวลถึงความพร้อมของประเทศไทยหลายประการ จากการเสวนาวิชาการเรื่อง “บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015: ปัญหา อุปสรรคและโอกาส” ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ศาสตราจารย์ชาน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิการบดี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เสนอแนวคิดและความเห็นเกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียน มีประเด็นที่น่าสนใจคือในการรวมตัวกันเป็นประชาคมนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่อกลุ่มยังมีน้อยเกินไป ทำให้เกิดความห่างเหินทำให้ความรู้สึกต้องการเป็นหนึ่งเดียวกันนั้นไม่เกิดขึ้น ซึ่งก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในแต่ละชาติยังมีความเป็นชาตินิยมสูง พัฒนาการของกลุ่มอาเซียนยังคงเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป สิ่งสำคัญรัฐต้องเปิดโอกาสให้ภาคอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เป็นการผสมผสานแนวคิดร่วมกันมากขึ้น ควรมีการระดมสมองเพื่อการพัฒนาเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปสู่คำขวัญของอาเซียน คือ “วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว: One Vision, One Identity, One Community” หมายความว่า ความเป็นหนึ่งเดียวกันนั้น เป้าหมายที่สำคัญ คือ ประชาชนต้องได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประหนึ่งเป็นครอบครัวเดียวกัน แต่พบปัญหาว่าในขณะที่ผู้นำอาเซียนเจรจากัน ประชาชนจะต้องรับรู้ และต้องรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร แต่ขณะนี้ประชาชนรับรู้ค่อนข้างน้อยมาก (สรุปการเสวนาวิชาการ เรื่อง บนย่างก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015. 2554)

ปรากฏการณ์กระแสอาเซียนดังกล่าว ผู้วิจัยให้ความสนใจในประเด็นเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นอย่างยิ่ง จึงร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ จัดกิจกรรมทางการศึกษาในรูปแบบการบริการวิชาการแก่สังคมที่บูรณาการกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมุ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษากับประชาคมอาเซียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การจัดบรรยายพิเศษและการเสวนาทางการศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” และการจัดประชุมสัมมนาเรื่อง “การศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน” (Education in ASEAN Community) ผลจากการจัดกิจกรรมทางการศึกษานี้ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลสภาพปัญหาการศึกษาของไทยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยพบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งมีความต้องการได้รับการพัฒนาในประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีความพร้อมด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

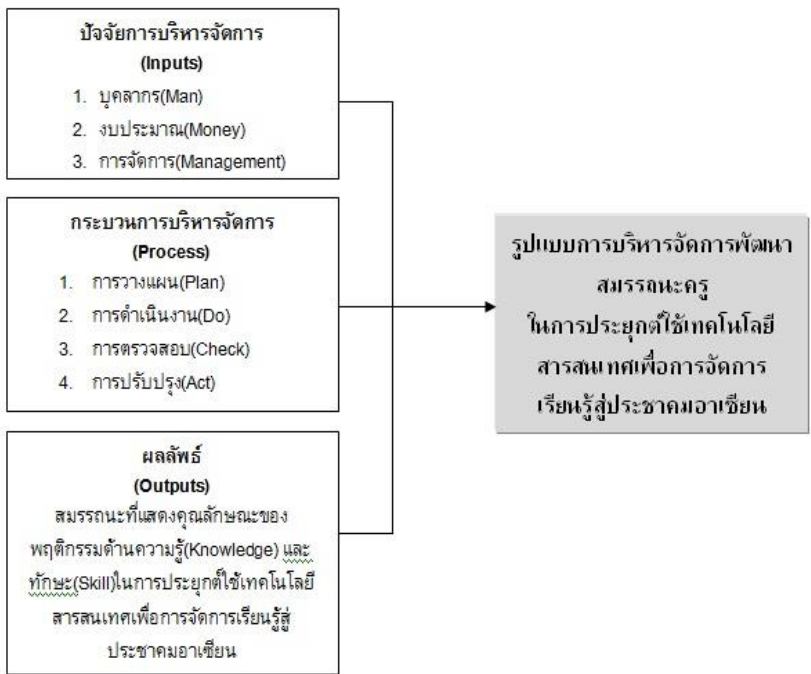
จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยมีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้เกิดรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะให้ทันต่อสถานการณ์ที่ประเทศไทยจะต้องเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพุทธศักราช 2558

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ใช้วิธีการเชิงระบบ(System Approach: IPO) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า(Inputs) ใช้แนวคิดทรัพยากรการบริหาร 3M คือ บุคลากร(Man) งบประมาณ(Money) และการจัดการ(Management) องค์ประกอบด้านกระบวนการ(Process)ใช้แนวคิดวงจรเดมมิง(Deming Cycle) คือ การวางแผน(Plan) การดำเนินงาน(Do) การตรวจสอบ(Check) และการปรับปรุง(Act) องค์ประกอบด้านผลลัพธ์(Outputs)ใช้แนวคิดสมรรถนะของ David C. McClelland คือคุณลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้(Knowledge) และทักษะ(Skill)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหา

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับศึกษาผลการประชุมวิชาการเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 ณ อาคารนวัตกรรม ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีผู้เข้าการ

ประชุมร่วมประชุมครั้งนี้เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความสนใจแจ้งความจำนงเข้าร่วมการประชุม จำนวน 258 คน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นร่างรูปแบบ

ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 รวบรวมประเด็นสำคัญเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบ และผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ประกอบด้วยด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 ท่าน และด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน จากนั้นดำเนินการร่างรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินรูปแบบ

ดำเนินการประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้วยวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) โดยใช้วิธีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ชื่อ โครงการการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เข้าร่วมทดลอง จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และแบบประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูที่เข้าร่วมโครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเก็บข้อมูลก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูที่เข้าร่วมโครงการเก็บข้อมูลในระหว่างดำเนินโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหา

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(content analysis) วิเคราะห์ผลการประเมินการประชุมวิชาการเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ทำให้ได้รับทราบข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการร่างรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง ที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบ่งออกเป็น กลุ่มด้านการบริหาร การศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการวิจัยทางการศึกษา รวม เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากประเมินรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอน 3 โดยจากการทดลองนำรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนโดยทดลองใช้กับครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 19 คน โดยใช้วิธีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม ประกอบกับการประเมินสมรรถนะของกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t ประเภท t-test (Dependent)

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหา

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติทางการศึกษาพบปัญหาสำคัญคือ ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะการพัฒนาครู และจากศึกษาผลการประชุมวิชาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าผู้เข้าร่วมการประชุมซึ่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยหลังการเข้าร่วมประชุม พบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 88.76 นอกจากนี้ในระดับรองลงมาแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ในการจัดการเรียนเพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน และมีความคาดหวังในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษากับประชาคมอาเซียนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆประเด็นตามลำดับดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าร้อยละความคิดเห็นก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

รายการประเมิน	ค่าร้อยละระดับความคิดเห็น(จำนวน)					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1.การให้ความสำคัญกับการเตรียมการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	29.84 (77)	88.76 (229)	60.47 (156)	11.24 (29)	9.69 (25)	-

รายการประเมิน	ค่าร้อยละระดับความคิดเห็น(จำนวน)					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
2.ความต้องการที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	39.53 (102)	84.88 (219)	50.78 (131)	15.12 (39)	9.69 (25)	-
3.ความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	6.98 (18)	65.50 (169)	71.71 (185)	33.72 (87)	21.32 (55)	0.78 (2)
4.ความต้องการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(ICT)ในการจัดการเรียนเพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน	6.20 (16)	58.53 (151)	57.75 (149)	37.98 (98)	36.05 (93)	3.49 (9)
5.ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(ICT)ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน	6.59 (17)	60.08 (155)	65.50 (169)	37.98 (98)	27.91 (72)	1.94 (5)
6.ความคาดหวังที่มีต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษากับประชาคมอาเซียน	29.84 (77)	79.46 (205)	58.14 (150)	19.38 (50)	12.02 (31)	1.16 (3)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการร่างรูปแบบ

พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ด้านปัจจัยการบริหาร (Inputs)

1.1 องค์ประกอบด้านบุคลากร(Man) ควรประกอบด้วยบุคลากรสำคัญ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร วิศวกร กลุ่มวิทยากร และกลุ่มผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม

1.2 องค์ประกอบด้านงบประมาณ (Money) ต้องใช้งบประมาณที่ครอบคลุมในทุกมิติของงาน ดำเนินงาน การจัดแผนงบประมาณจึงต้องมีความชัดเจน มีความยืดหยุ่น มีความเพียงพอต่อการดำเนินการในทุกกิจกรรม โดยต้องครอบคลุมหมวดค่าใช้จ่าย คือ ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ ค่าใช้ และงบประมาณเพื่อการบริหารเบ็ดเตล็ดอื่นๆ

1.3 องค์ประกอบด้านการจัดการ (Management) ประกอบด้วย ด้านเวลา ที่ออกแบบให้เป็นไปตามความต้องการของครูซึ่งต้องการเวลาระยะสั้นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ด้านเนื้อหาที่ออกแบบเนื้อหา ออกแบบให้มีความชัดเจนมีความกระชับ สั้นและง่ายต่อการเข้าใจและการปฏิบัติโดยเฉพาะสอดคล้องกับข้อจำกัดด้านเวลาโดยมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งคำนึงถึงศักยภาพของครูที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะ สำหรับด้านการประเมิน มีการประเมินที่

ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการประเมินตนเองในด้านความรู้และทักษะ โดยเฉพาะมีการประเมินสมรรถนะเพื่อยืนยันประสิทธิภาพการของรูปแบบ

2. ด้านกระบวนการบริหาร (Process) ประกอบด้วย

ด้านการวางแผน (Plan) ผู้วิจัยจัดทำแผนการดำเนินงานลักษณะเป็นแผนปฏิบัติการ ด้านการปฏิบัติ (Do) ดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้วิจัยบูรณาการองค์ประกอบทั้งหมดนำมาจัดดำเนินการ “โครงการเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน” ใช้ระยะเวลา 2 วัน ส่วนด้านการติดตามประเมินผล(Check) ใช้เครื่องมือในการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมโครงการ ประกอบด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ครูผู้เข้าร่วมโครงการประเมินตนเองก่อน และหลังการเข้าร่วมโครงการ และการประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จากแบบประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านการดำเนินการต่อปรับปรุง (Act) ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโครงการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และแบบประเมินสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งประเด็นปัญหาอื่นที่เกิดขึ้นนำไปสู่การวางแผนและแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการจัดโครงการในลักษณะนี้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบ

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยการวิจัยกึ่งทดลอง

จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง สรุปผลได้ว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นว่าคุณสมบัติความรู้และทักษะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของครูที่เข้าร่วมโครงการก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

คะแนน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P
ก่อนการทดลอง	1.94	.68	-3.72	0.00*
หลังการทดลอง	2.82	.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

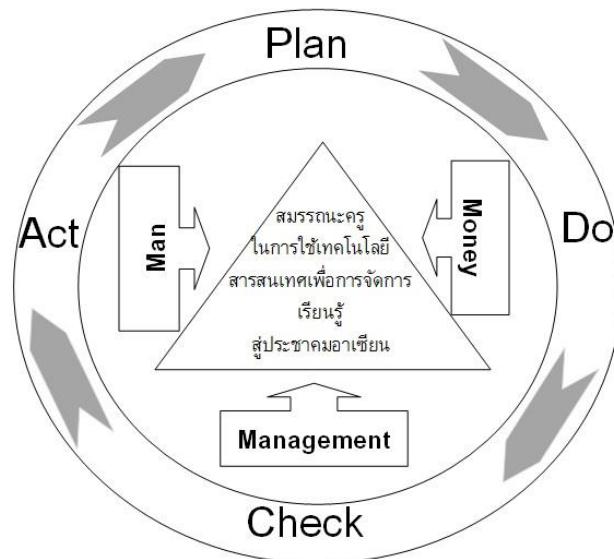
ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยประเมินสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน(Working Achievement Motivation) ผลการประเมิน

สมรรถนะโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าหลังการทดลอง ครูที่เข้าร่วมโครงการมีสมรรถนะในระดับสูงที่ค่าเฉลี่ย 2.30 ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะของครูที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะ
1. ความสามารถในการวางแผนการกำหนดเป้าหมายภารกิจงาน	1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	2.37
	2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน	2.84
	3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน	2.68
2. ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	1. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน	2.05
	2. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อการพัฒนาผลงานที่ได้รับมอบหมาย	2.05
3. ความสามารถในการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงาน	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	2.31
4. ความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ	1. ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	2.05
	2. พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	2.05
ค่าเฉลี่ยรวม		2.30

จากกระบวนการวิจัยทั้ง 3 ขั้นตอน ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ได้ต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาสมรรถนะครูที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในครั้งนี้ ปัจจัยด้านบุคลากรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะผู้บริหารโครงการต้องใช้หลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้ ประกอบกับต้องมีวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ทั้งมีความทุ่มเทเพื่อให้เกิดผลในทางบวกกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉพาะครูที่เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ซึ่งเป็นเหตุจูงใจให้สามารถอยู่เข้าร่วมโครงการและพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมาย ปัจจัยด้านการจัดการเป็นปัจจัยที่ต้องมีความยืดหยุ่นตลอดเวลา โดยต้องมุ่งมั่นบริหารจัดการให้บรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำหรับปัจจัยด้านงบประมาณนั้นผู้บริหารโครงการต้องมีความสามารถในการจัดการที่ดี จะสามารถใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกระบวนการบริหารจัดการ การวางแผนงานที่ชัดเจนโดยใช้วิธีกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการโดยใช้องค์ประกอบด้านเวลาเป็นเครื่องมือกำกับงานให้เป็นไปตามกระบวนการ จะทำให้สามารถดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการได้อย่างมีคุณภาพ การจัดฝึกอบรมที่ใช้ระยะเวลาสั้น ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามตามความต้องการของครูผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้บริหารโครงการจึงต้องออกแบบหลักสูตรเนื้อหาที่สอดคล้องกับเวลาที่จำกัด โดยคำนึงถึงศักยภาพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ามีปัญหาอุปสรรคบางประการสำหรับการจัดกิจกรรมโครงการในวันหยุดราชการ เนื่องจากการใช้สถานที่ราชการในการจัดกิจกรรมจะไม่สามารถได้รับความสะดวกในสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็นสำคัญพบว่า ในระหว่างการดำเนินงานต้องมีการตรวจสอบประเมินการดำเนินงานตลอดเวลา ข้อมูลสำคัญที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการดำเนินงาน และหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานมีผลต่อการจัดการแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน ทั้งมีผลต่อพัฒนาการดำเนินงานซึ่งผู้บริหารโครงการจำเป็นต้องพัฒนาโครงการตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พบว่าครูมีความตั้งใจที่จะได้รับการพัฒนา แม้ว่าจะมีข้อกังวลเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายใต้ความไม่พร้อมของทรัพยากรบุคคลในระบบการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา จึงควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ที่จะผลักดันให้ครูทั้งระบบได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2. ข้อเสนอแนะทั่วไป

2.1 ด้านการบริหารจัดการ การดำเนินการเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นั้น การเตรียมการด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ เครื่องมือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนระบบปฏิบัติการต่างๆที่เปลี่ยนแปลงนั้น มีความจำเป็นเตรียมการให้รองรับกับการพัฒนาที่เกิดขึ้นตลอดเวลาอีกด้วย

2.2 ด้านบุคลากร ผู้บริหารโครงการควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ มีความสามารถในการจัดการปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น มีความรอบรู้ในเรื่องการบริหารจัดการศึกษา เรื่องเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบการศึกษา ตลอดจนการวัดและการประเมินทางการศึกษา สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ควรต้องมีความสามารถในการ บูรณาการความรู้ความสามารถนั้น เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านงบประมาณ การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาสูง ดังนั้นการพิจารณาเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ควรแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีความคุ้มค่าต่อการใช้งาน

3. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้เพื่อขยายผล

การนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไปใช้เพื่อขยายผลนั้น จะเป็นคุณูปการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเนื้อหาหลักสูตรที่ออกแบบไว้สามารถนำไปใช้ได้จริง แต่จะบรรลุผลได้ตามที่ผู้วิจัยดำเนินการได้หรือไม่ นั้น หน่วยงานที่นำไปใช้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความพร้อมด้านทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินการ โดยเฉพาะวิทยากรที่มีความสามารถ และวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผลของการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในประเด็นความอยู่ทนของความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ
2. ควรมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครูที่ได้รับพัฒนาแล้ว ทั้งมิติด้านการพัฒนาตนเอง และมิติที่ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากครูที่ได้รับการพัฒนา
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้วยรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการกิจกรรมการฝึกอบรมในสถานที่ตั้งที่กำหนด โดยเฉพาะการออกแบบรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ทั้งในที่ทำงานหรือที่บ้าน
4. ควรมีการศึกษารูปแบบพัฒนาสมรรถนะในลักษณะหลักสูตรต่อเนื่อง หรือหลักสูตรระยะยาว เพื่อใช้ในการพัฒนาครูในระหว่างปิดภาคเรียนเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาตนเองที่ต้องไม่กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนปกติ

บรรณานุกรม

- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2535). เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC).
- ธนู กุลชล. (2523) เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง " มนุษย์พฤติกรรมและการเรียนรู้ในการฝึกอบรม" สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ :บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด.
- บณียงก้าวสู่ประชาคมอาเซียน 2015 : ปัญหาอุปสรรคและโอกาส. (2554). สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2555. จาก: <http://www.senate.go.th/committee2551/committee/files/committee5/asain%202015%20p.koy.pdf>
- ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ. (2549). การบริหารและการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน : ประสบการณ์จาก Best Practices ของไทยใน นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา.
- พงษ์ศักดิ์ พรณัฐวุฒิ. (2543). การนำ Competency สู่ภาคปฏิบัติ. วารสารบริหารคน. กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2555, จาก <http://ocsc.go.th/veform/PDF/>
- Deming, W. Edward. (1986). **Out of the Crisis**. MIT Press.
- McClelland, David C. (1961). **The Achieving Society**. New Jersey : Princeton. Van Nostrand.
- _____. (1973). "Testing for Competence rather than for Intelligence," American Psychologist. 28 , 1 – 14.
- _____. (1973). **Human motivation**. The United States of America. Scott, Foresman, McGraw - Hill Book Company.